

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU,

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

11, STRADA BREZOIANU, 11

REVISTA
SAPTAMANALĂPREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

SUMAR:

<i>Kondelul orașului mic</i>	. Al. Macedonski
<i>Pull</i>	. . . . . N. Pora
<i>Romanța</i>	. . . . . Mihail Celarianu
<i>Cronica rimată</i>	. . . . . Popic
<i>Amurg</i>	. . . . . V. Rodie
<i>Cărările vieții</i>	. . . . . George Gruta
<i>Nu la mormânt</i>	. . . . . Maria Cunțan
<i>Rânduri din mănăstire</i>	. . . . . P. Vaier
<i>Toamna</i>	. . . . . Cassian Romais
<i>Românul în zile bune</i>	. . . . . Pant. Niculescu
<i>Strofe</i>	. . . . . George Baiculescu
<i>Marină</i>	. . . . . V. Cottan
<i>Brunilda</i>	. . . . . Pavel M. Florentin
<i>Moș Vreme</i>	. . . . . Șt. Zamfirescu
<i>Visul Destinului</i>	. . . . . M. I. Omăt
<i>Vraja Iapului</i>	. . . . . Av. G. Hatmanu
<i>Cronica artistică</i>	. . . . . V. B.
<i>Ecouri</i>	. . . . . Nichita Macedonski

CĂTRE D-NI DEPOZITARI!

Expuneți trumos și răspândiți «UNIVERSUL LITERAR» la care colaborează cei mai mari literați ai României și care costă mai puțin ca ori-care altă revistă literară.

Prin aceasta veți contribui la luminarea poporului.

Costul publicațiilor la

„Universul Literar“

este următorul :

**Inserții și reclame 1 leu
linia.**

**Anunțuri financiare, 75
bani linia.**

**Anunțuri de la institu-
țiile mari, cari nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.**

**Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Român, 25
bani linia, Mica publici-
tate 5 bani cuvântul.**

**Celelalte categorii după
înțelegere.**

CITITI

ZIARUL

Științelor Populare

și al Călătoriilor

== No. 39 ==

care cuprinde foto-
grafii alese și arti-
cole instructive.

— 50 bani exemplarul —
Abonamentul 26 lei anual

LOCOMOTIVE

ecartament 600, 750, 760 și normale

CISTERNE, VAGOANE

de orice fel

ȘINE și ACCESORII

Furnizează eficient și prompt

„STANDARD“

Birou tehnic

Str. Academiei 4, București

Telefon 13/48

3782

SOCIETATEA AGRONOMILOR

a pus sub tipar :

CALENDARUL PLUGARILOR

Care va apare în cursul lunii Noiembrie cu materie bogată, scrisă de cei mai buni specialiști ai țării :

C. Sandu-Aldea, S. P. Radianu, G. Cipăianu, D. Busuiocescu, V. S. Moga, G. Ionescu-Sisești A. Nasta, C. Jormescu, A. Cardaș, N. Filip, N. O. Popovici-Lupa, Grințescu, P. Mihăescu, A. Voronca, I. Hașeganu, D. Ștefănescu, etc. precum și cu un ales material literar, cu numeroase ilustrații, cu date practice pentru agricultură, tarife în vigoare, etc.

Pentru publicitate a se adresa la sediul So-
cietății str. Sf. Dumitru No. 2, et. III Camera
16, la Agențiile de Publicitate precum și la
tipografia Gutenberg Str. Paris No. 20
3465

Comunicat de urgență
Domnilor OFITERI ȘI CIVILI !!!

Se anunță toate garnizoanele și corpurile din in-
treaga țară, dacă au **foi de cort** ne asortate (ne-
potrivite la culoare) se pot schimba gratuit și a le a-
sorta la culoare, tot-odată de a le confecționa „**Mag-
feriano**“ după măsură, se confecționează pentru
Dame după Jurnal, cu un preț convenabil, la Furni-
sorul Atelierului de Halne Ofițerești.

— **LEON ZILBERMAN** —

— 29 Str. Smârdan, 29 —

N.B. Intrarea prin Magaziul de Mode.

3154

„COBRA“

Sufletul încălțăminteii

DEPOZITUL : 33 Strada Mecet, București.

CONTUARUL : 80 Strada Lipsani, București.

3410

UNIVERSUL LITERAR

RONDELUL ORAȘULUI MIC

Orașul mic te fură 'noet
Cu ale lui tăoute strade,
Cu oameni proști, dar cum se cașă,
Ce nici nu știu că sunt poet.

Cu centrul intim și cochet,
Și fără oase cu arcade,
Orașul mic te fură 'noet
Cu ale lui tăoute strade.

Prin umbra parcului discret,
Nu se strecoară mascarade;
Și nu s'aud în el tirade,
Despre-al politiceii secret
Orașul mic te fură 'noet.

1919 Mai 20.

Alex. Macedonski.

P U I I

În acelaș timp cu întâile
clăpociri ale soarelui de Aprilie
poposise la vechiul lor cuib
din ungherul țindei.

Îl găsiră aproape tot cum
și lăsase, întâmpinând cu ciocurile
amenințătoare pe leneșele vrăbii
care le ținuse locul, pe vremea
troienilor.

Dis de dimineată a doua zi
și începură pregătirile. Într-un
cântec șglobiu porneau în slavă,
scaldându-se în ploaia de lumină
a soarelui, și repezindu-se, glont,
deasupra unui coșar, unde găsseau
tot ce le trebuia.

Cu câte un fir de lână în cioc,
sau cu un păr de cabă arungeau
la cuib, ma după alta, pitind cu
grije, la fund, scumpele lucruri
trebuincioase clădirei.

Fără pic de odihnă, zile de-a rândul,
strânseseră atâtea

berechet de lucruri trebuincioase
zidirei, cât li se părea că este
indestul spre a-și clădi un nou cuib.

Iar înfaptul serii îngânându-se
și luându-se la întrecere cu ciocărlile
și cu gursele vrăbii, ridicau și ele
un cântec de slavă muncii celei
de toate zilele, încheiate cu cea
din urmă licărite a datătorului
de viață.

Încă vre-o câteva cîrpiți, o
suavă gîngurire de glasuri, și apoi
cele două piepturi albe, unul lângă
altul, încremneau într-o odihnă
câștigată cu multă casnă.

Iar prin vis le colindau felurite
vedenii, din cea din urmă călătorie,
scotînd câte un cîrpiț scurț
ca un răs de copil în somn,
sau ca un tîpăt de spulmă.

...Pare că o tovarășe de că-

lătorie, rătăcită din stol, sau
prinsă de vre-o undă de vînt
neprielnic, picase în hăul
furtunatic al nemărginirii
de ape peste care sburau.

Stolul se aciuse pe niște
stînci, adăpostit prin scorburi
și văgăuni, pare că anume
scobite de apă ca să aibă
loc de adăpost.

A doua zi trecuse furtuna,
iar o boare subțire ca un zefir
ce de-abia sătuta undele,
le umfla aripile, respirându-le
în sber ca niște harfe eolice.

Și au sburat, au sburat, până
s-au apropiat de vechiul
lor cuib.

Cu un cîrpiț vesel, în zori,
rînduncea își lăsa usurel în
bumbac întâia speranță a
verii aceleia: un oușer aproape
albăstrui și lângă care trei

zile, de arându-i cuibări alte nădejdi de viață nouă.

Iar rândunelul, peste fire de vesel, se rotea prin ogradă sfărâindu-i aripele în tindă de câte ori venea ba cu un vierme, ba cu o musculiță, sau cu vre-o boabă roșie de coacăză, ca să-și mai răco-rească tovarășa de viață sufletul ars de zăpușeala cuibului.

Când întâiul nou venit ciocăni cu ciocul în subreda, corjiță, rândunica dăte un chiot de bucurie, urmat de bătăile de aripi ale rândunelului, care sbura în rotogoluri mărunte în jurul cuibului, prăsuind astfel ceasul cel bun.

Iar când mama îi dăte ajutor noului sosit, străpungând cu ciocul delicata găoace, pușorul pipiriu și ud learcă se strecură cât ai clipi sub aripele ei calde.

Ce zăduf era și p'afară! Dar și ce căldură pe biata rândunică, multumită cât nu se poate spune, când își vede tovarășul, apropiindu-se cu ciocul plin!

Că deacu încolo, era o gură mai mult la mertic.

Iar până'n amurg alte trei mici cioculete galbene ca grăul în părg se iviră de sub

aripi când sosea rândunelul cu merindinea.

Și curând, apoi, trebui s'o pornească și mama în goană, spre a prididi să sature pe mititei.

Asa că pe nebăgate de seară mă începu să li se întunece galbenul cioculețelor, crescându-le puilor fulgi și pene și așteptând cu ciocurile căs-cate, cât căpșoarele lor de mari, pe cei ce le dăse zilele.

Ce trudă pe bietii părinti, până să clădească alte două cuiburi.

Că o diavoliță de pisică, cocotată pe crengile unui măr din fata casei, le aținea calea într'una mișcând pot-ticios și clătănindu-i dinții de jinduire văzând micuții ce așteptau pe marginea cuibului.

Rândunica se hotărî că tot mai sunase ceasul să sboare puii. Un sîat scurt, lînga cuib și apoi, rândunica într'o parte, rândunelul în cealaltă, începură să dea lîrcoale mărului; tot mai aproape de craca pe care se sbîntuia pisica, repezind fiecare câte un cioc zdravăn în capul lacomei ce poftise la pui.

Mierlăi pisica de vre-o câteva ori; apoi, speriată dea-

binele că era cât p'aci să-i scoată un ochiu, se năpusti pe trunchiul mărului în jos, go-nînd în salturi epurești prin ogradă, când se simți urmărită de răsbunătoarele păsări.

După ce se odihni ră puțin, părinții primseră a-și momi la sbor puii.

Doi din ei se hotărâră. Iși încercară aripele deasupra cuibului, apoi într'un noroc, cu dățătorii zilelor deadreapta și deastînga porniră.

Ajunseră cu bine la gard, ciugulindu-și un pic aripele și apoi, fără frică se avântară în slavă, îndrumați spre noul cămin.

Ce veselie pe tîspatru, când se văzură ajunși.

Iar bunii părinți se întoarseră din nou, după cei rămași, momindu-și și pe ei, fără de teamă spre celelalte cuiburi opoșite sub streșina de stuf a unui bordeiu.

Din elipa aceia lăstunii începură să-și caute singurii de ale gurii, repezindu-se, ca și când, pe la vechiul cuib unde îi întâmpina rândunica — mama — tot cu ciocul plin, de par'că ar fi fost tot pușorii pipiriu.

N. Poră

CĂRĂRILE VIETII

*Sunt trei cărări, trei drumuri neumblate
Ivite dintr'un lac cu unde sfînte
Și duc într'un locaș cu trei morminte,
Cu trei sicrie și trei cruci sculptate.*

*La începutul lor stă scris: «Nainte!»
Și pe de margini sunt înrouate;
Și flori mai au cu galben-roș pictate
Un câmp împeștrîțat și trei Jacinthe.*

*— De unde va veni drumețul care
Din cele trei cărări s'aleagă una
Și care cruce va avea chemare?*

*Spre ce mormînt, sore ce sicriu într'una
Il va mîna a mersului cărare
Din care flori își va legă cununa?*

Iasi, Octombrie 1920.

George G. Grula.

NU LA MORMÂNT

Memoriei fraților mei
Coșbuc și Chendi.

Nu la mormânt unde e scrisă
Pe brazda crudelor nevoi
Porunca prăbușirii noastre
«Dați gliei puiberea 'napoi»
Nici pe altarul poeziei
Nu vă înscrie nume 'n aur...
Pe malul mării furtunoase
Vă seamăn crengile de laur.

Acolo tremură catargul
Plutind pe umedul său pat,
De-acolo, se pornește largul
Seninului neturburat.

E taina firei ca să-i pară
Ori cărui dus pe drumul greu,
Ce din ai lui va crește vremea
Pe cel trimis de Dumnezeu
Unul pe buze c'o cântare
Altul în inimă c'un dor
Și din eterna sbuciumare
Învie sufletele lor.

Maria Cunțan.

RÂNDURI DIN MANASTIRE

De după poarta mare-a mănăstirii,
Pierdută 'n gol, în nesfârșitul firii,
Ca 'ntr'un chinuitor și searbăd vis,
Uimită vei primi ce ți-a fost scris
În cartea vieții tale de durere
Și pustiu.
Vei asculta cu ochii duși în zare,
În zarea largă, fără de hotare,
Umila simfonie a tristeții,
Și farmecul vieții
Investmântat în haine funerare,
Sub ochii tăi va trece 'n cripta rece
A uitării...
Plângea-vor flori în urma ta, fecioară,
Te va jeli iubirea părăsită,
Oda plânge 'n struna vântului de seară
O tinerețe sdrențuită.
Tu vei plecâ...

Și, când va fi să stai îngenunchiată,
Și aplecată
Peste ceasloave roase, 'ngălbenite,
Și când vei murmură, tu, adorată
Cu buze pale, reci și ofilite,
Ploase rugăciuni,
Vei auzi din larga depărtare
Un cântec trist, sinistru, de 'ngropare,
Și peste pagini șterse și murdare
Ți vor pică mângâiere...

Graiova,

P. Valer.

POEMA IN PROZA

T O A M N A

Ce urât e afară !. O ceață ușoară acoperă întreg orașelul cu un văl fin.. Din văzduhul, plin de uori negri, plumburii, pică o bură rece și mărunță de toamnă... A-dio !. A plecat vara !.. Vântul sueră încet, sinistru răscolind frunzele căzute și ridicându-le în slavă. Un fășăit, scurt, uscat, venind dinspre fereastră. Îmi atrage privirile într'acolo.. Ce să văd?. Vântul mi-a adus la fereastră niste frunze ofilite..

Solia iernii ce va să vie... Ploaia își continuă, monoton și regulat, cântecul : pic.. pic.. pic.. Și parcă te înfioră ră picuratul acesta.. Ce urât îmi este așa singur, înconjurat de patru pereți !.

Cum geme vântul !. Un vânt care geme așa ușor de parcă vrea să te adoarnă să te ducă într'alte lumi!. Și așa cum stau la fereastră și privesc afară, simt parcă cum mi se strecoară și mie în suflet, toamna !.

A încetat să picure... Puțin câte puțin se înseninează un colț de cer și câteva raze slabe invăluie, ca într'o aureolă, un copac, din fata ferestrii mele, care stă și-și tremură crăcile lipsite de frunze..

Încet, încet se sting ultimile acorduri ale vântului, care sueră printre copaci, și noaptea începe și ea să acopere, cu vălul ei negru, orașelul..

Cassian Romajs.

Românul în zile bune!

LA CLACA

Înhurgise. Bătrânele căutau a-și culca nepoții și doar pici, pe colo, mai vedeai lampa aprinsă. Știi, obiceiul muncitorului nostru! Când e lună, stele și cald, nu prea aprinde lampa, că-i scump al focului și gazul!

— „Taci cu mama”, și copilul adormia în leagăn, ori în pat, cu capul pe vre-o perină, ori obială altă dată, că de, așa-i acum, și mai ales unde sunt mulți în casă. Treceau copiii în lumea viselor ce pot avea și bietețe babe, cari cresc al II-lea rând de copii, stau de veghe, doar o a-lunga somnul până mai încolo, ca să plece și ele un pic la clacă, să mai vadă tineretul vesel, după atâta timp de sbucium și să mai audă pe Cotoi țiganul, că zău, ce-i mai zice! Parcă te lovește peste inimă! — Fetele și flăcăii au ajuns acolo, ba au plecat și perechile și acum trec și moșnegii.

Așa-i în toți anii, când Domnul dă voe bună și zile frumoase, clacă mare, mare de tot la Perceptor. Ce mai de chef! Cotoi trecu împreună cu Lina și ce-i mai zicea pe drum la vale...

Cred că au început demult despoiatul, căci clicotele și răsul ajunge până aici! Au adormit copiii, toate sunt puse la locul lor, pleacă și ele încet, încet cu câte o joardă în mâini, sprijinul bătrânețelor și apărătorul javrelor. Le vezi cum se furișază să nu-l deștepte și se strecoară pe drum la vale, dispărând după coveia, ca niște fantome. Au ajuns acum! Tot satu-i la clacă! Drugile de porumb zboară pe sus, aruncate de mâinile aspre și bășicate, de coada sapei ori a coasei. — Iată un gloduleț își greși sborul și se opri după grumazul lui Motronu.

— „Bogdaproste, răspuse el și privi pe Luța, care-i aruncă o privire, de i se păru că-l topește”.

— „Mă topit drăcoasa, șopti lui Lică seminaristul”.

— „Păi se poate să aibă 1.000

de grade răspunsă el în mod șegalnic.

— „Bine, bine m'atinseși, da-mi vine și mie rândul”.

Și'n timpul ăsta o drugă mare, lavi mâna seminaristului.

— „Apoi asta cred că avu 1000 de grade și te făcu de uitasi seminarul”.

— Drăcoasele de fete, erau vărâte 'n foi și de acolo clicoteau și vorbeau, se înțelege pe seama băeților!

— „Ne-o veni și nouă rândul, șopti Lică”.

— „Și din foi se auzi: „Săc”. Leanca dascălului îi săcăise, dar de ce, numai ea știe. Din celălalt colț se auzia vocea rară și cadențată a bătrânilor ce zâmbiau trist vremilor trecute și admiraiau frăgezimea.

— „Să mă mai fac odată flăcău și să iau viața dela început, cum aș ști-o s'o trăiesc!”

Oamenii noștri bătrâni mai cer viață, pe când cei din cuibul stricăciunii o consideră o povară și-i vreau sfârșitul.

— Se intrerupsă totul, când moș Condolu se ridică din foi și zise: „Măi Cotoi, ia uită-te tu la părul ăsta zăpezlu, tată-tu-l știe măi”.

— „Zii tu un cântec știi mă, să placă la toți”.

Și Cotoi apăsă cu arcușul pe coardele viorii, în timp ce Lina începe a-i zice din gură.

— „Foaie verde de trifoi
Voi, voi, voi mândrelor voi
Să veniți Mercuri ori Joi
Să mă răfuesc cu voi
Să-mi dați gurița 'napoi.
Și iar verde trei smicele
Pe de-asupra casei mele
Trece'un stol de rândunele.
Nu e stol de rândunele
Ci sunt dragostele mele.

— „Adevărat că s'au dus în sbor, s'au depărtat pe alțe țărâ-muri, adăogă haba Ilincea”.

Și bătrânii începură a vorbi pe șoptite. Poate că descoseau trecutul cu sburdălnjicile lui, ori vărsau câte o lacrimă în tăcere,

pe cele foi! Dar Lina, care văzu că li se mușiasă coardele inimii și ceva amărât li se ivi în sbărciturile fețelor, bolzi pe țigan cu cotul și fără veste, începură amândoi într'un glas:

— „Foaie verde, foaie lată
Când am dat să-ți tun pe poartă
Cătușă gulerată
M'a gonit grădina toată
De nu era părleaz prin dos
Mă mânca, bine frumos
Și iar verde trei smicele
Sărui gardul cu nule,
Căzui în șanțul cu urzaci
De crezui că sunt la bălcu”.

Și Cotoi fu intrerupt de clicotele clăcașilor.

„Măi nea Cotoi, da multe măi știi”.

Vezi fă Floareo, după ce bjectul om poate stătea mai e dat și în gura lăutarilor, să mai rădă și alții. Și în timpul a-cesta înfălni privirile lui Tăin.

— „Ia mai zii Cotoi, că uite-voarele făcură să încetare drugile din sbor”.

Și Cotoi își umplu gârgălodul și continuă cântecul mai de parte.

— „Cine-și crede muerea
Nu-și mai poarte căciula,
Că muerea este dracul
Ia cărpa și-și leagă capul
Ca să-și alunge bărbatul.

Bătrânele sorb cu ochii pe flăcăi și fete, cari oarecum neștiutori, cască gura și răd să moară.

— „Așa faceți fa?”

— „Că drăcoase mai sunteți?
Și muerile zâmbesc șret.
— Și iar verde foi de mac
Vecine cu știu un leac,
Pune'n sac și du la moară
Că; nevasta bolnăvoară.

Și toți ascultă cu nerăbdare să vadă ce are să facă nevasta eroului, din poezia lui Cotoi, care cuprinde în ea un colț din sufletul lor. Și Cotoi începe cu glas subțire și repeztor, vorbele nevastii:

— „Du-te aleagă-se de tine
Pulberea de după câine.

Când ai ajunge la moară
Să-ți dea Dumnezeu năvală
Să umbli din moară 'n moară
Cu căciula sybțioară
Uscată, făcută poamă,
Când ți-o fi rândul la coș
Să ploaie cu borboros
Să ude pistoaiete
Să se moaie boabele.

— „Așa vezi, să poată să stea
mai mult“.

— „Măi Cotoi, o nimeriși tu
bine aici, cu toate că fetișoarele
uște că plecară ochii în jos“.

— „E, ce să-i faci, tinere, ru-
șinoase, uite la Luța cum roși,
adăugă un slăcău dar sughiți
odată, de glodul ce-i lovi după
ceafă“. Cotoi începu să-și sugă
o țigare, și'n timpul acesta își
avură loc glumele de tot soiul.
Încă un ropot de drugi și gră-
mada albă de foile uscate ale
porumbului fu prefăcută în dru-
gi rugineni ca jeratecul.

N'apucară să se scoale în pi-
cioare și Perceptorul scosese
hărdăul cu vin în bătătură. Pa-
harul se premăna din mână 'n
mână, în raport cu bătrâneța,
iar tinerii, cari țineau mai mult
la joc, începuseră o sârbă. Juca
Motronu! Știi cu cine! Cu Luța,
poi se putea altfel? Fetele parcă
shurau de câte o palmă dela pă-
mânt. Motronul își întinse gura
către urechea Linii și-l auzii:—
„Zi pe sta Lină, și Lina începu
cu glasul ei căutat de impre-
jurimi.

— „Doamne dușmănișorii mei
Vedeți-aș bolovănei

Să calc cu cizma pe ei.
Doamne dușmancele mele
Fă-le Doamne petricele
Să calc cu ghiata pe ele

Salt-o! Și hora se schimbă în-
tro bătăută d'ele bătrânești.

După un timp erau toți numai
apă. Se începu o horă de mână,
horă mare în care intră toți și
marj și bătrâni și micl.

Iată și pe popa Constantin că
intră pe poartă și se 'aprole.
Cum îl ochie. Cotoi, începu:

— „Să mai bem, să chiulim

Ș'apoi să ne spovedim

La moș popa Constantin.

Că-; duhovnic mai bătrân

Și ne dă păcat puțin.

Toți rād, și rāde și popa de
fericirea lor zicând:

— „Pace voaună! Unde sunt a-
dunaț în numele meu, nici eu
nu lipsesc dintre ei“. Și Cotoi
urmează o sațiră:

— „Potropop, de-i potropop

Și tot are șapte opt

Dar eu popă suflet rece

Să n'am și eu cîncisprezece?

Preuteasa bate din palme și-l
muștră prietenos.

— „Vedeți ce faceți Sf. voas-
tră?

— „Ei, așa-i cântecul, nu fi și
tu năroadă“.

— „Cine zice altfel, dar vezi,
e un pic de adevăr, și popa ră-
mâne învins din discuție, căci
il ia când unul, când altul, pā-
nă când cere ajutor mustului
din hărdău.

Hora veselă își urmează dru-
mul, în timp ce bătrânii mai
stau de vorbă și de săgă, lângă
must.

Numaș bițele mame și bunice
au plecat ș'au luat poteca.

— „Poate s'o fi scuțat micu-
țu și cine știe ce'o fi făcând“.

Și pasul lor mergea grăbit
spre casă. După un timp se duc
înceț și bătrânii, iar când vā-
tul răcoros, anunță că noaptea
e pe sfârșite, perechi, perechi își
luară drumul spre casă. Căci
n'apucă să ațipească, și trebuia
să plece cine știe unde! Au ple-
cat. De la poartă se aude răma-
sul bun.

— „Pe mâine seară la țing
Leanco“.

— „Vezi ia pe Cotoi mai de
vreme, ca să avem timp mai
mult de joc“. Se făcu apoi li-
niștel. Marea sgomotoasă își li-
nișți valul!

Doar perceptorul a mai ră-
mas lângă hărdău, cu lampa în
mână.

Gânditor privește și el pe Ro-
mān!

— „Fă nevastă, ia vino să bă-
găm ăsta 'n pivniță“.

A închis pivnița, apoi plecă
că să se culce. Nu se mai aude
nimic! Doar pe unda aburului,
vine un cântec melodios, ce se
lovește de case și-i ia la vale Ja-
lesul cēndrugă altă doină.

— „Ce cameo!“ — „Cântă!“ —

„Până er' o bubuit tunul și er'
au cântat“ — „Au cântat, cântă
și vor cânta!“ — „E neprețuit a-
cest dar de a ști să cânti și'n
zile senine ca și în zile furtu-
noase, zile de bejenie!“ — „Cān-
tarca și veselia vesnică, ne e
tovarășul timpurilor!“

Acuma a murit și melodia!
Nu se mai aude!

„S'a transformat în rugă!“

Pant. N. Niculescu

Com Arcont Gorj

Strofe pentru E.Y

Noptile cu stele, noptile cu lună,
Noptile cu visul purtător de gânduri,
Noptile cu vr. ja primului avânt,
Iată-le, acuma vin din nou să-ți spună
Taina lor șoptită în adese rânduri,
Taina lor din vraja ultimului cânt.
Tu să vii, iubito, coborând ușoară,
Să pătrunzi în noaptea tainică și rece,
Năbușind durerea lacrimilor mele;
Și simțind cum clipa tristă stă să moară
Tu să plângi cu mine că'n curând vor trece
Noptile cu lună, noptile cu stele!...

George Baiculescu

MARINA

lui LOULOU BILCIURESCU

O glamandura doarme 'n larg, visează...
Și valuri rare se isbesc de maluri...
Ce triste-mi par în lumea lor de valuri
Luminile de far ce reflectează.

Pe-acest imens de ape clocotind
Fantome palide, sirene stinse
Din gol de ape par'că sunt desprinse.
Luminile mai slabe mai murinde.

Pe apa tristă-'și leagănă alene
Asemeni unei lacrimi între gene
O barcă sombră, pânza-i alburie.

...Alene pleacă luna obosită
Ca să se culce; ora e târzie...
Iar marea doarme dusă... liniștită.

V. Cottan.

ROMANȚA

Aștept să-ți cânt o romanță și-ți cânt.
N'am glas, dar am suflet cu strune de liră;
Când oarba iubire, suflând, le resfră,
Tresare -mpietritul pământ.

Și vin sub balconu-ți cu suflet de sfânt,
Și nu știi când umbra-mi din flori se inspiră
Doar noaptea simțind-o că însăși deliră,
Să știi că sunt eu care cânt.

Din păru-ți, o floare furată de vânt,
Prin noapte de zboară spre candida liră,
Să afli că barzii, ce 'n veacuri pieriră,
Sub geamu-ți cu harpele sânt.

Iar noaptea de poartă, în sbornit de vânt,
Tăceri cari aizlea avânturi zdrobiră,
Toți barzii, ce-n veacuri de viață bieriră,
Vor plânge în ultimul-mi cânt

Mihail Celarianu.

BRUNILDA

La nord, unde se află loca-
gul zelor, stelele par dia-
mante și rubine risipite pe
altarul cerului. O aureolă fără
soare e ca un arc de flăcări
ce tremură și radiază în ae-
rul rece și liniștit.

Se luminează câmpiile
înghetate ale nordului.

Aruncându-și privirea spre
muntii stâncoși a căror frun-
te se pierdea în nori albi de
zăpadă, Antagor zări pe ce-
rul roșu marea defileu al
pădurilor de brazi cari tăiau
ca un tăis otelit orizontul.

Păsări albe sburan în toate
părțile croncănind vesel. Iar
răurile de cristal se trezeau
sub razele de aur ale focului
boreal.

Antagor frumosul vânător
care rătăcise în mijlocul ace-
lei pustietăți de ghiță strigă.
Și vocea lui puternică rup-
se tăcerea aceea de moarte.

— Fericiți locuitori ai
Valhalei zise el, răspundeți-

mi de voi mai întâlni vreo
dată pe frumoasa Valkyrie
după ce ea își va începe săl-
batecul și săngerosul ei joc.

— Nici odată îi răspunse
corbii ce sburau pe cer.

— O! corbilor! voi ce stră-
bateți lumea, sburați spre
Angagond tatăl celor șapte
spânzurați și duceți vestea
că mor pentru Brunilda care
mi-a răpit inima.

Zicând aceasta Antagor își
smulșe inima din piept arun-
când-o corbilor ce roteau pe
cer.

Dând un tipăt îngrozitor
din noapte se desprinse de-
odată frumoasa Brunilda.

Ea în mâna stângă ținea o
armură cu solzi de fier, iar pe
umerii ei goi îi flutura o man-
ta de culoarea mării.

Apropiindu-se de corpul in-
bitului care se aruncase în
prăpastia înghetată îi zise:

— O! Antagor! eu ti-am

făcut viața un Iad și te-am
făcut să suferi.

Iartă-mă, astfel știu eu să
iubesc.

Tu acum trebuie să
părăsești viața asta lumească
care este trecătoare pentru
a gusta adevărata fericire pe
care vei găsi-o în mijlocul
sufletelor nemuritoare.

Vino iubitul meu! Ini-
ma mea va tresări de bucurie
știindu-te aproape și tu vei
zâmbi de fericire, văzându-mă
frumoasă și strălucitoare ca
un trzănet tronând în palatul
meu de azur și de flăcări.

Te voi duce departe, jubite
sub copacii de neinvins ai
Valhalei ca mine dor de să-
rutul tău!

Frumoasa Brunilda înlă-
tă corpul neînsufletit al in-
bitului.

Negrul său cursier își înd
sbornul fantastic prin noaptea
pojară tăcută și tristă.

Pavel M. Florentin

CRONICA RIMATA

Răspunsuri la „cronicari rimați”

Ca mai bătrân în versuri și 'n fina jonglerie
A croniceii rimate, am să mi permit, confrați,
Să vă trimt o probă de felul cum se scrie
O pagină de glume... Deci, dacă imi iertați
Această îndrăsneală, încep prin a vă spune
Că spiritul ce-l faceți e plin de răutăți
Ce n'au nimic a face cu rândurile bune
Pe care, plini de vervă, le-ați dat în alte dați.
Deschideți cartea'n care trăesc întregi și
proaspeți

D. Anghel și St. Iosef cu spiritul lor fin;
Ce zioeți? Mie 'mi pare o casă cu mulți oaspeți
In care ironia și glumele se 'mbin.
Citiți și pe Mevisto în versu-i ce nu piere,
Citiți pe G. Ranetti, citiți chiar pe Popic.
Din tot ce ritmul vostru adulmecă sub fiere,
In paginile-acelea nu veți găsi nimic.
Căci nu din răutate se nasc acele glume
Ce vor ca să ne facă mai buni și mai vioși;
Veninul depărtați-l dacă puteți din lume
Așa cum aliații au depărtat pe boși!
Pe seama lui Bulandra voiți să faceți șagă?
Voiți pe d-na Sturza s'o puneți la index?
Puteți începe astfel: «Ioana cea mai dragă
A nobilului sex

Care a făcut din Paris eroul legendar
A luptelor din Troia, se află 'ntr'un altar

In care arde focul eternei Tinereții...

Și-acuma (dacă vreți
Să știți cum se lucrează o cronică cocheta),
Deschideți ochii voștri la cele ce urmează:

Vărsate pe paletă
Din tuburi policrome, culorile crează
Un joc de îndrăsneală, de spirit și de gust
Ca 'n frescele romane din vremea lui August
Pe pânza care-așteaptă penelul s'o transforme
Un «rendez-vous» de linii în chipuri multiforme
Vrăjește ochii noștri, — așa cum se vrăjesc
Devoții care-ascultă un imn Dumnezeesc...
S'o dăm pe românește: Umbrați cu pantahuza
Spre nume și spre fapte ce au vre-un interes.
De pildă: Averescu, Cristescu, A. C. Ouza
N. Iorga cu o barbă ce-i greu de înțeles,
Apoi vre-o două tipuri din sfera influente,
De pildă Tăzlăoanu martiru-acestui neam,
O vorbă despre piata cu ieftine alimente
Și altă despre vremea când de pe front veneam
Amestecul nu trebuie să uite nici Cenzura.
Căci cine știe? Poate să-ți ierte vre un rând.
De-asemeni Poezia cu molima ei: Ura!
Precum și lăcomia simțirilor de rând.

MORALA: Este scurtă: Nimicul e nimio
De și e lucru mare când s'ar chema:

POPIC

Visul Destinului

Masa se terminase și afară încă
ploaia.

De trei zile ploaia urzise infun-
dat pe acoperișul subred de șin-
drilă și pe prispa casei unde co-
mandamentul coloanei își avea sta-
bilit sediul. Cerul greoi și încărcat
cu apă, par'că se crăpase de greu-
tate, aruncând în pământ boabele
mari și reci ale unei ploii nesfârșite
de toamnă. Vârtejuri de vânt tre-
ceau pline de o umezeală greoaie
ce-ți îneca răsuflarea, iar murmu-
rul ușor plângător al răuțetelor
revărate din susul dealului în Te-
ceuel, umplea ulițele puștii, pe un-
de casele triste și învăluite în
ceasta ploii sorbeau umezeala care
pătrundea înăuntru nădușind pere-
ții ei făcând să se prelingă ușor
pe varul zidurilor șuvițe de ară
limpede.

Capitanul Cornea, om cu pebieț

și principii, după ce-și simți sto-
macul că nu mai e certat cu el, du-
pă cum spunea adesea, își răsuci
o țigare și strigă ca din fundul
unui butoi dogit:

— Gheorghită...

— Pornociți domnule căpitan.

— Rănește neicunțele... și vezi
de adu armele, că am de gând...
Un zornăit de farfurii și cuțite se
auzi și masa fu strănsă. Gheorghi-
ță se execută aducând armele dom-
nului căpitan, o cutie în care erau
trei perechi de cărți și câteva za-
ruri.

O lumină mohorâtă, apăsătoare
se strecura sfioasă prin sticla fu-
murie a lămpii din cui, aruncând
în pălpâiri de doliu pe lucrurile
din săliță, o tristete și o pace ne-
sfârșită.

— Ei băeți, să tragem lozurile
se adresa el celor patru ofiteri

subalterni. Sortii jocurilor se bo-
tări și căpitanul ca de obicei, esit
la noroc cu asuț îndoit din fugă
le un colț, se așeză în capul mesei
satisfăcut și zâmbind ca în pre-
zența unei izbârzi.

Matei Creangă deși tânăr ofiter
de rezervă, nu era d'n lumea nouă,
cum spunea căpitanul, căci nu știe
nici un joc și oamenii ăștia, erau
pertru căpitan, curate mieri. To-
tusi, fiindcă ședea alături în ca-
tonament și-l mai știa pe Matei
suflet blând, răbdător și discipli-
nat, îl obligă să asiste pe jucători
până la sfârșitul jocului, ca apoi
să-l conducă acasă, în care timp
să-i spuie că are un ghinion de
mai pomenit, și că tot e adevărat
proverbul: „Cine n'are noroc la
cărți are noroc la femei”.

Doborât de oboseală, Matei își
cântă cu ochii, un joc mai la în-

tuberic, însă nu găsi; se gândi a. tunci să roage pe căpitan să-l lase să plece, însă bănuindu-l răspunsul, același răspuns pe care îl mai dăduse odată, nu îndrăzni. Cu capul pe brațele sprijinite de masă încercă să adoarmă.

De abia așipi și un pumn însoțit de biserică respectivă, se opini în masă. Căpitanul filase cartea și nu-l . . . intrase cheinar.

— Du-te moașcher, du-te te rog, că mă neuci, pe onoarea mea, zise căpitanul lui Matei văzându-l că s-a ridicat capul.

Iși luă noaptea bună de la cama-razi, ce aproape nu-l auziră și se strecură pe ușă.

Iați ei javra, se auzi o voce în urmă.

Dar, un câine lăptos și slab ca un copil, o și zbughi somnoros după străbănușul care-l uitase.

Plecaja încetase. Pe uliți negura copcii umedă și greoaie lăsa o umbră ca de zgură ce înghițise flece joasă. Mai departe o dungă de lumină se furușea timidă print-un ochlu de geam aburit, poleind o pălpărit de aripă rănită, băltoaga de apă și norol din fața ferestrei.

Bezna nopții făcu pe Matei să stea puțin la îndoielă; împins însă de nevoia de a se odihni, porni greoi prin ulița ce dădea în spre cimitir, de unde întretăind încă o stradă ajunsese acasă.

Bătu la ușă și o bătrână îi deschise. Intră în odaia lui, îi apucă un fel de teropeală un tremur prin tot corpul, că-i fu silă să se mai dezbrace și scoțându-și numai cismele se lungi în pat.

Câteva ciocănituri în ușă îl făcu să tresară.

— Intră, strigă Matei.

Plutonierul Ciurea păși pragul deschizând sfios ușa, ca și când ar fi intrat în camera unei bolnav.

— Aprinde lumânarea Ciurea, ai gezi, gezi te rog, îngână el.

Când plutonierul scapără de a-prinse lumânarea, văzu pe ofițer palid ca ceara și foarte abătut.

— Domnule sublocotenent, em venit să primesc ordine și să vă întreb dacă mâine dimineață oamenii mai ies la inspecția dăului căpitan.

— Da . . . să-l scoți Ciurea, ordi-nul nu s-a contramandat. După puțin timp Matei se uită tîntă în

ochii plutonierului și cu glasul lui blând întrerupse tăcerea.

— De unde ești de fel Ciurea?

— Din Bolintin, domnule sublocotenent, 6 kilometri de Bucu-rești, răspunse repede plutonierul.

— Ai nevastă, ai copii?

— Am . . . am și doi copilași, da de trei ani, cine mai știe ceva de ei. Or fi murit, or fi trăind . . . Dumnezeu știe. N'am nici o veste.

— Și au ție dor?

— Să vă spun drept — răspunse plutonierul — îi visez noaptea câte odată și parcă mi mai piere dorul.

— A . . . care vasăziecă îi vizezi? întrebă Matei ca deșteptat din somn.

— Așa câte odată . . .

— Ce mister și visele astea în-gână ofițerul și rămase cu privirile ațintite asupra unui lucru pe care nu-l vedea.

Ce avea pe suflet ofițerul lui, nu putea pricepe plutonierul. Și i vă-rea rău, îi dorea sufletul ca de un frate când îl vedea așa de abătut. La început când venise la coloană nu-l s'a părut așa.

Era închis la fire, vorbea foarte puțin dar nu așa de trist, cum îl văzuse de câțeva vreme și ce suflet bun, de om!

Un fărâit de lumânare întrerupse tăcerea. Lumina pare că închide geana o clipă, ca apoi să clipească des ca o aripă ce se zbate răuită de moarte. Un bâzâit de mușcă trezită din somn, se pierdu în um-bra odăiei.

— Eu cred, zise Matei sculându-se în capul oaselor, că trebuie să fie ceva.

— Cu ce domnule sublocotenent întrebă plutonierul nepricepând de ce e vorba.

— Ia cu visele aste, Ciurea.

— Putere Dumnezeiască . . .

— Să-ți spun ce am visat acum câteva seri.

Și cu vocea tremurată ca apul, călă de friguri, cu ochii mari încă îngrozii parcă de vedenie ce urma să spuie, Matei începu:

— Se făcea că dormeam . . . și în somn aud un zgmoț surd, un tunet care se apropia din ce în ce. Mă înfricoșai. Nu știam ce e. După mugotul pe care-l primeam cu urechija, mi pareă la început a fi un ocean ce iesise din abis, se ridicase ca un munte urieș și im-pins de o furtună năprasnică nă-vălea susro casa unde dormeam,

Mă deșteptai într'un lac de nădu-șeală . . . apoi adormii din nou. De data aceasta visul veni mai gro-zav. Mă pomeuji că sunt ridicat ca un fuig, amestecat și târât în slavă de un vârtej sălbatec ca un cielon din cer până în pământ. Auzeam țipete, trosnituri de copaci, urlete, iar fulgere brăzdau din-când în când cielonul. Închiesem ochii de groază și mă lăsa în voie scartei . . . La un moment dat, simt ceva la picioare. În adevăr mă vă-zui că mă găsesc deasupra unui munte. Făcui o sfortare și mă a-puceaj cu brațele de un trunchiu gros de arbore și mă ținu bine. Cielonul mă părăsi, și-l văzui cu ochii cum se depărtează cu o în-țeală de vedenie. După ce-mi veni în fire, părea că nădusisem și sco-sei batista să mă șterg pe frunte. Mă cutramurai. În frunte aveam o gaură cât bagi pumnul. Nu mă durea parcă, dar totuși aveam pre-simțiri că mor, și în acel spasm mă gândeam la Deniza, nevastă-mea.

Un vânt, ca un bâzâit de albina se strecură printre copaci Tresări din nou și apoi închise ochii. O voce cunoscută mă strigă pe nume. Mă frecai la ochi, îi deschisei și atunci, atunci văzui pe Deniza în genuchi lângă mine plângând. Am țipat de groază.

Mi-e sete Matei, o auzi spauând cu o voce stinsă. Mă smuci din brațele ei și ca un nebun cu părul vălvoi, am pornit-o în goană pe stâncă în jos. Îi adusei apă într-o gaură de buturugă și o bău totată pe nerăsuflote.

De ce e așa amară, mă întrebă ea uitându-se lung la mine.

Ți se pare Denizo, unde ți-a fost sete.

Ah! e așa de amară și mă arde în piept ca otravă. După puțină timp o auzi din nou: Matei . . . nu vezi . . . mă arde, mor și tu mă lași, și holbând ochii a căror scel-pire mă săgeta până în fundul sa, fletului, mă încolăci cu brațele, mă strânse de mă durea mijlocul, căsă-gura și părea că murise . . .

Am înlemnit.

Când mă deșteptai simțeam că mă der oasele ca de o boală grea, iar ochii plânsese în vis.

— Visuri de noaptea — răspunse plutonierul ascuzându-se emoița. După o panză adause.

— Am băgat de seamă că atunci când te pândești totă ziua la o

ființă, la un lucru, visezi noaptea. Matei nu răspunde, căci nu-l auzi. Gândurile lui erau departe de ființa scumpă, care a văzut-o poate ultima dată în vis.

Câteva soapte, năclizat de ea, făcându-l să lăsa afară, după ce mai întâi fugău un străin, ce răsuna în camera de unde ieșise, cu un ecou de cavou. Plecă încredințat, că ofițerul lui prea le vede toate în negru și nu e ea ei, inimă kergă.

Matei rămase singur. Sufliă în lumânare, trase velința până la gât și încercă să adoarmă. Ieșise o. chii, dar mîntea, rămase trează.

În capul lui aprins, clocotea un potop de gânduri; vedenii nedesluite, șiruri rupte și încălțite, soapte neînțelese, scăpărau, se amestecau într'un călmășag întunecat și ne-

definiț în creierul lui înfierbântat. Gândurile i se lîmpezi încetul cu încetul și soana Demizei îi apăru deslușindu-se în minte, luminoasă, bună și zâmbitoare și se simți a-burit de o senzație dulce ca și cum o mîmă coldă și mângâietoare îi netezea fruntea iucetigor.

Eterna jale de cele rămase în urmă, de sfînta lui mîmă pe care de abia putea s-o mai definească în minte, de vremurile duse, începu acum să năvălească pe ristmul ușor suspine tînguitor de amare.

Întocmai ca o cortină ce se ridică, mîntea începu să spună toată povestea vieții lui nenorocoasă.

Rămăs orfan, stînger ca un o-sîndit pe nedrept, în pragul copilăriei și iluziilor celor mai dulci, străin sărac, fără ajutorul nimănu, într'un oraș ca Bucureștiul, trebui

să muncească în împrejurări în care altul s'ar fi dat jos. Cât a suferit, cât a îndurat, până și a luat bacalaureatul, numai singur putea ști. Își aducea aminte cănd, prăpădit, fără putere, aruncat în învălmășegul lumii, în izbeliștea nenorocităților fără părinți, fără nici un sprijin, lipsindu-i de multe ori locuința și hrana zilnică, mișca compătimirea trecătorilor de pe stradă cu fața lui suptă, neadorulă și plină de griji.

Și această mișcă, insultătoare, a această compătimire pornită adesea din partea foștilor lui colegi ce-l evitau adesea, și rînea dureros, și umplea inima de venin și omora în el tot ce avea mai sfînt, mîndria lui de om și de bun școar.

(Va urma)

M. I. Omăt

MOS VREME

TUTULOR

Nu' cunoașteți pe mos Vreme ?.

Să vi'l descriu: bătrîn, gârbov, mers nesigur și ochi șterși, în care nu mai oglindeste decît o silă adîncă — adîncă în fața răutății omenestii, dar cu o căutătură așa de duioasă, atît de dulce în fața scurtei și problematicii tinereții.

L'am întîlnit, căci trebuia să'l întîlnesc.

M'a privit îndelung, cu o privire duioasă ca de bunic, căutînd par'că să pătrundă în cugetu-mi și apoi mi-a vorbit:

— De ce îți lucesc ochii tîi tinere ?

— Nu știu, f'am răspuns.

— Nu știi..., replică el cu un zîmbet amar. Să-ți spun tot eu dar: Ești tînar și iubesti.

— Iubesc ? Și ce anume iubesc eu mos Vreme? I'am întrebă.

— Ce iubesti... hei !—face mosul clătîindu-si capul acoperit de suvițe albe de păr argintiu. „Sunt atâtea de iubite în tinerețe!“

Iată: soare dulce, cer al-

bastru, nori albi, zefir răcoros, câmpul și pădurea verde, florile parfumate, undeje apei, apoi lucrarea tremurătoare a stelelor și lunii pe fondul negru, zile și nopți de farmec... și mai presus de toate doi ochi dragi... Nu ai oare ce iubi tinere ? Lată atâtea și atâtea fericiri, ce numai tinerețea îți le poate hărăzi, pe care numai în tinerețe le poți simți în plinul lor farmec: De ce crezi că ești tînar ?.

Să admirî, să adori... Cînd vei fi ca mine vei avea ce regreta... pînă atunci însă iubeste!

Și mos Vreme apăsă adînc pe ultimele-i cuvinte, iar ochii săi străluceau așa de duioși, așa de fermecători, căci mă simt atras par'că tot mai mult de bătrînul acesta, așa de bun cîntădat.

— „În reumat, mos Vreme — îi zice eu — am de iubit natura și doi ochi negri. Așa-i ?“

— Da, da... așa-i! Dar să-ți dau cîteva sfaturi, căci iubirea nu'i numai dulce, ci își are și ea amarul ei. Cînd ad-

miși soarele fereste-te de a-l privi cu ochul liber, căci îți poți strica vederea, în pădure de vei fi fereste-te de vipers și fiare, iar de vei fi pe apă vezi și te fereste de înec. De vei îndrăgi doi ochi însă, bagă de seamă ca însuși să ai patru.

Și miera albinei o dulce, dar cu greu o capeti... Și de nu ai patru ochi, ea adesea te înțeapă înveninîndu-te în loc de a te îndulci!“

Mos Vreme se întrerupse puțin, mă privi în adîncul ochilor cu o rază de durere și compătimire, clătîină iarăș capul și termină zicînd-mi :

— „Așa că dragul meu, cel ce-i tînar să iubească, căci pentru iubire e creat: dar să aibe și însuși patru ochi, iar nu să'i închidă și pe cei doi ce-i are...“

Zicînd acestea bătu în pămînt cu toiagul, frămîntat par'că de un gînd zbuciumător și se depărtă apoi încet-încet, ca un mosneag bun și duios... dar pe care noi tinereții atît de greu îl înțelegem și atît de puțin îl ascultăm!..

St. Zamfirescu

VRAJA LUPULUI

de LECONTE de LISLE.

Înzapezite ramuri de brad și de arin.
Tăcere-adâncă. Rece scânteie un-cer iernatic.
Și regele pădurii din Hartz stă singuratic
Privind gălbuia lună pe-al cerului senin.

Prăpăstiile, stânca și codrii, valea toată
Stau mute, nemișcate, sub albul lor vestmânt
Și pare 'ntreg pământul un uriaș mormânt
Întins din zare 'n zare și netezit de-odată.

Când ochiul rece-al lunii lucește în azur
Orbind cu raza-i de-aur atâtea zări funebre,
Simțind fiori puternici trecându-i prin vertebre
Și-adună lupul jalea în sufletul obscur.

Lupoica lui cea albă cu ochi de foc, copiii
Pe cari adesea noaptea la piept îi încălzia.
Zac toți în vizuină de om ucși. Iubia
Atâta doar și iată-i în golul veșniciei.

Și el rămase singur pe un omăt livid
Dar foamea, setea, pândea eternă din pădure
Și blândul miel și cerbul rănit prin trunchiuri sure,
Când lumea-i pare goală, noi zări nu-i mai deschid.

Pe-al Hatzului vechi rege de-acuma toți îl sapă
Piticul, țapul, buhna și vrăjitoarea stând
Cu toții strânși la focul pe care vezi fierbând
În vasul de aramă, a farmecelor apă.

Fumegătoarea limbă i-atârnă printre dinți
Dar sângele ce-i curge din coapsă nu-l mai linge.
Lătrând înalță capul și ura-i nu se stinge
Din pieptu-i ars de patimi și plin de suferinți.

A! Omul ce-i ucise de vremi pe toți străbunii,
Pe puii lui, pe mamă ce le 'ntindea cu drag
Să sugă crudul lapte al fățelor șirag,
Mereu îi vin în gândul pustiu, sub raza lunii.

Jăratie roș se-aprinde pe chipul lupului
Și 'nfiorându-și părul cel aspru, el evoacă
Pe luții morți de veacuri, urlând cu vocea-i seacă
Spre discul alb și tainic pe care dorm ai lui.

CRONICA ARTISTICĂ

Salonul „ARTA”. — Expoziția PAUL P. MOLDA

23 OCTOMBRE, — 10 NOEMBRE.

În restrânsa noastră lume artistică, o expoziție Molda este un eveniment. Admiratorii lui — și sunt mulți — îi așteaptă cu nerăbdare opera proaspătă pentru că-l interesează, întru cât vine dela un *chemat* care nu se lasă în voia harului de sus, ci muncește, studiază și creează mereu.

Maestrul Molda, ca toate talentele conștiente de puterea lor de creație, trăiește în atmosfera senină și tăhniță a artei ce profesează, fără influențe străine, cu nota lui originală personală și această stare sufletească se răsfrânge și în opera lui în care ochiul dibacju observă lipsa de orice preocupare lăaturalnică artei.

Seninu sufletesc al artistului i se citește în toată opera: senin cade pe petalele fragede și delicate ale macilor și trandafirilor, pe peisajele de la țară și de la oraș, pe privirile și zâmbetele portretelor, pe umerii și sânii trandafirii, pe prîspele caselor, pe anvonurile și interioarele bisericilor; peste tot numai senin, fiindcă artistul stăpânește toate genurile, cărora le cunoaște toate tainele.

Dar aci intervine preferința și de aceea în afară de admiratorii fără rezerve, Molda are ad-

miratori cu preferințe numai pentru unele genuri. Dintre acestea din urmă, unii se pronunță pentru capul femein și pastel, discutând nudul și florile alții pentru acestea discutând pe cele dinfăi, alții pentru pose și atitudini discutând coloritul. Numai desemnul i s'a recunoscut, din plin și fără rezerve.

Nu vrem să contrariem pe nimeni, dar ni se pare că unele din aceste preferințe nu sunt temeinice. Poate ca unele opere să fi avut nenorocul de a cădea sub mâna maestrului într'un moment de mai puțină dispoziție, dar *chemare, și chemare avântată și trainică*, găsești din belșug în absolut toată opera lui.

Mă întreba deunăzi un prieten care-i văzuse expoziția și știa că i-am văzut-o, ce pânză îl îndemn să cumpere din cele 160 expuse?

Și m'am rătăcit singur.

Să-l hotărâsc pentru vre'un motiv din *târgul moșilor*, mi-ar părea rău de *secerișuri*; să-l îndrept spre vre-un *nud*, s'ar întrista *florile de alături*; să-l sfătuiesc să se fixeze pentru un *pastel*, nu-mi vine, când îl aud că i se scurge ochii după o *aquarelă*. Și atunci l'am povățuit să se hotărască cu ochii închiși, că orice i-o hărăzi sorțul, n'are

să se înșele; în toate trăiește acelaș Molda delicat și sensibil în flori și carnație, viguros și *frapant* în peisaj animat, în expresii și atitudini.

Firește, o pânză te ține în loc mai mult ca o alta, fiindcă o înțelegi și o pătrunzi mai bine dar asta nu însemnează că aceea care te-a reținut înaintea ei mai puțin, nu poate avea o valoare egală. Așa de pildă splendidu cer dela 2 m'a reținut mai mult decât admirabila poză dela 82, totuși de mi-ar fi dat să aleg, n știu dacă nu m'aș hotărâ pentru cea de a doua.

Eu n'aș zice amatorului: „o preste-te mai mult în fața cutăror numere”; fiindcă eu gust cu ochii sufletului meu și se poate să mă înșel, dar încontesabil că n'are să flé cunoscutor care să nu pătrundă în ce fericită inspirație și în ce excelentă dispoziție s'a găsit maestrul când a redat poza și carnația de la 82, mirajul de la 41, capul sub umbrela roșie de la 61, capetele în pastel de la 106 și 92, motivele din moși de la 23 și 66, trandafirii de la 26, macii de la 34, secerișul de la 50, casa țărănească dela 56, aquarelele dela 111, de la 107 și... și... și... dată prins în sivoiul admirației, cu greu te deslipești. ... V. B.

A M U R G

*Cum spulberă furtuna pădoaba de petale
Ce vesele 'ncunună un tânăr trandafir,
Ne-a spuiberat destinul al dragostei potir,
Podoaba zâmbitoare a farmecelor sale.*

*Măreșele iluzii, zadarnic le râvnim
Să ne 'nflorească 'n suflet, strălucitoare salbă
Doar tristele regrete 'nfloresc, coroană albă,
Al inimelor noastre, cucernic țintirim,*

*Doar cântece domoale, înfiorări sihastru
Ca fumul fin ce urcă din stînsele făclii
In vechile biserici, adie 'n seri târzii
Pe-altărul frânt de vremuri al visurilor noastre*

V. Rodie

— E C O U R I —

FLAMURI TRICOLORE de Gh. Georgescu-Theologu

Sunt, în cea mai mare parte, cântecele epopeei noastre naționale. În ritmul lor, de mare, sau rugăciune, au vibrat inimile soldaților, înainte de luptă — când noi însine trebuim cucerii — în timpul luptei, dând brățul un impuls sustinut și, după aceasta: când s'au întors vitejii.

Războiul nostru, această grandioasă operă socială, se proiectează în toate cântecele d-lui G. G. T., cântece care, fără această rațiune, nu ar fi avut una mai imperativă.

Într'adevăr, poemele d-sale, chiar când nu visează lupta, în mod obiectiv sunt mai ridicăte, au ritmul mai activ, verbul mai sunător și mai aprins, decât cel al poeziei

patriotice propriu zise.

Aceasta, pentru că, în orice caz, ele au fost scrise cu o tendință de pasionare febrilă, ca, împreună cu muzica lor, să pornească cugetului celor cari cântă, sau le ascultă.

Adunate într'o carte, ele trebuiesc, cu îngrijire culesc și răspândite în toate școlile și centrele de educație culturală-națională și patriotică. Spre a nu se constata ca, în alte împrejurări, lipsa totală de educație etnică și moral-românească, a ținerimei noastre. Ar fi o naivitate să nu cultivăm această armă sufletească, astăzi, mai ales, când în jurul tuturor hotarelor noastre, urlă desăntăite, poftele muzicalizate ale tuturor

dusmanilor noștri, înfrânți și răzbunători.

Pacea curată, senină, ne turburată are și ea, în G. G. T., poetul ei, de o aleasă simțire și alcătuire sufletească. D-sa este un poet liric, duios și fin, de o armonie interioară justă și rară.

Astfel se clasează prin reșetele publicațiunii din „Viata Nouă” și alte reviste.

Am dori ca Flamurile Tricolore să fie cât mai mult răspândite. Ele sunt și un manual educativ, complet orânduit; toate versurile având și muzica lor în aceeași carte.

Autoritățile de cultură au cuvântul. M. Călarjanu.

O CASA DE ARTA de Nikita Macedonski

Înainte războiului se organizau săzătorii literare.

Astăzi, sălile Ateneului conoerate atâtdata sărbătorilor artistice, fiind ocupate de către Parlament, iar celelalte de teatre, scriitorii români, se văd nevoiți să aștepte înaptrirea ideilor și societății lor, adică sîdirea palatului S. S. R. În așteptarea îndeplinirii acestei iluziuni, iubitorii poeziei nu vor fi lipsiți, în iarna care se apropie, de această nobilă manifestare a „cugetărei, multumită „Casei de Artă”

Micul palat din strada Corăbiei cu săli și saloane împodobite cu scoarte românești și covoare de preț în care au fost expuse pe rând tablouri datorite maștrilor picturii noastre va deschide elegantul său decol pentru muzele literare cu începere dela 1. Noembrie.

Vizitând casa de artă am văzut pe lângă tablouri, — unele cunoscute, — de Grigorescu, Vojnescu, Romano, Kimon-Loghi, etc. și expozițiunile ale unor artiști mai tineri și mai bătrâni, cum este aceea a cunoscutului sculptor Burecă.

Nu se mai poate vorbi des-... tehnica sigură sau des-

Pre plasticitatea elegantă a formelor pe care d. Burecă le modelează eternizându-le în bronz sau marmură.

Ceace interesează este desvoltarea concepției artistului în compozițiunile și realizarea ei.

Pentru un spirit mai superficial se impune de sigur chipul în bronz intitulat „Voi învinge!” nu atât, prin proporția lui cât prin expresia figurii.

Totul este calculat în această lucrare pentru a ne da viziunea „hotărârei” iar pumnii strânsi ai acestui gigant redau puterea de proiectiune a cugetărei; și a hotărârei.

Cu „Fără odihnă” artistul depășeste în compoziție „Voi învinge” și realizează în grupul intitulat „Satyrul” o capod'operă de frumusețe plastică.

Această sugestivă compoziție se însufletește par'că pentru a face să se desfășoare înaintea ochilor, dramatismul unei scene păgâne.

DOMNISOARA COSACEA. NU expune sculpturi de o frumosețe valoare artistică.

— Pe un bloc de stâncă Icar a căzut din sborul lui: armonia liniilor acestei lucrări nu micșorează de loc

brutalitatea căderii din care corpul lui Icar se frânge pe stâncă.

Artista a menținut aceeași elegantă de bloc întrunită cu vioiciunea mișcării și în vâșul decorativ, intitulat „Butoajul Danaidelor” pe care-l înconjoară cele douăzeci de femei încercând să-l umple cu apă cum au fost condamnate de Jupiter care l-a scos fundul.

Nu s'ar putea reproșa acestui vas decorativ decât că are fiind așa că Danaidele dacă li s'ar pune apă la îndemână l'ar umple îndată, și n'ar mai ridica, unele îndărjite altele resemnate, cofele goale.

Compozițiunile intitulate „Dorință, Iubire și Revedere” învederează deasemenea un talent viguros.

În aceeași sală expune și tânărul Grigorescu despre ale cărui tablouri am mai vorbit cu ocaziunea expoziției elevilor școlii de Artă Frumoasă.

Domnul Iorgulescu de curând venit dela Paris expune studii de desen și câteva picturi în ulei.

Un peisagiu, „Apus de soare”, anunță un mare colorist.

Ion I. Greculescu

Advocat

Fost Comisar Regal C.-Marșală
Str. Răsuri 35
Telefon 28/15

Vasile St. Cristodorescu

Advocat

Str. Răsuri 35
Telefon 21/58

N. FLORIAN

ADVOCAT
Strada Vântului No. 12

PREDA NICULESCU

ADVOCAT
Str. Școlii No. 14

Vintilă F. Pantazopol

Advocat

R. M. S. Str. B. 17.

Salvator

Cabinet medical fondat în 1906 —
Medici specialiști pentru boale
de PIELĂ, SIFILIS și VENERICE
Tratamentul Blenoragiei cronice
prin Metode Electroterapeutice
Electromosaje și Electro-
hipertermie pentru prostatite.
Injecții intravenoase cu Neosalvarsan
Controlul diagnosticului clinic prin:
ANALIZA SANGELUI
Uretroscopie și Microscopie
PASAGIUL ROMAN No. 9 —
Îngă (Teatrul Național), București,
Consult. 11-1 și 5-8. TELEFON 33181
3182

Doamna Doctor

VIRGINIA H. THEODORU

Doi de femei faceri, operațiuni
SIFILIS
Bulevardul Carol, 69
Telefon 19150
— Consultații 3-6 — 2923

Dr. H. NASTU

SIFILIS, Genito-Urinare
BOALE DE FEMEI
— Injecții cu 606 și Mercur —
Consult 1-3 și 6-8
Strada Basarabiei 19
(fostă Occident) 2973

Tratamentul cu Iod

Iodul este unul din cele mai prețioase medicamente pentru tratarea unui număr însemnat de boale.

Copilului nou născut ca și bătrânului încărcat de ani, Iodul le este necesar în anumite împrejurări.

Combi-națiunile Iodului sunt foarte numeroase, însă cea mai mare parte din ele, nu pot fi administrate bolnavului; fără să expune la o serie de accidente numite *Iodism*.

Din cauza *Iodismului*, mulți suferinzi se văd nevoiți a renunța la tratamentul cu Iod.

Numărul stomacurilor ruinate de Iod este incalculabil, fără să dăm prea mare atenție catarelor de ochi și nas, provocate de combinațiunile alcaline ale Iodului.

Pentru a avea *siguranța absolută*, că făcând cura cu Iod, bolnavul nu este expus *Iodismului*, se va administra.

Iodipon Iteanu

Acest preparat a fost experimentat în Clinica III-a medicală a facultății de Medicină din București stabilindu-se oficial că *Iodipon Iteanu*, este perfect și complet asimilabil, fără nici o urmă de *Iodism*.

Ca urmare a calităților preparatului *Iodipon Iteanu*, tratamentul Iodat este mult ușurat, căci medicul și bolnavul nu mai au teamă de urmările acestui tratament.

Iodipon Iteanu

este indicat în a trata cu cel mai mare succes: *Scrofuloza, Sifilisul, Afectiunile glandelor, Gușa, Rachitismul, Astma, Obesitatea, Arterio-scleroza.*

Iodopon Iteanu

este un desinfecțant general în convalescențele maladiilor infecțioase ca gripa, pneumonia, bronchita etc.

Agreeabil la gust este cu ușurință luat de orice bolnav

De vânzare la Farmacii și Drogherii

Unde nu se găsește a se adresa

Laboratorului AL. ITEANU Str. Vasile Lascăr No. 3
— București —

Reprezentant General S. LINDERBERG

— Strada Stelea 23. — București —

Domnii Comercianți de:

MANUFACTURA, ȚESĂTURI, MARGHITANIE și tot felul de produse belgiene, engleze și italiene, sunt înștiințați că a sosit în Capitală:

D-NUL ARMAND KRATLI

Asociații și reprezentantul general al unor mari case în aceste ramuri și primește zilnic comenzi după eșantioane la FIRMA:

D. P. NICULESCU & Co.

REPREZENTANT

Strada Carol 54 — Telefon 31/1.

3781

DINȚI se scot garantat fără durere se pun fixi în aur și caucuc, artificiali cu placă sau fără.
Coroane, Bridge-Work. Toate se execută urgent garantat atât ca calitate cât și durabilitate. Onorariu modest
TAMADUIREA. — București Calea Rahovei 5 Deschis 8—12, 2—8 1682

Dr. Scarlat Lupescu

POST MEDIC DE SPITAL

— *Vindecă complet* —

Blenoragia, Sifilis
Injecții intravenoase, Cercetări microscopice
Nr. Carol 38. Consultații 8-9 dim.
14 și 7-8 seara. 3655

Box Calfi
Incălzăminte

și
BOCANCI

abricațiune Italiană
Prezare promptă

Prețuri convenabile

ENGROS
Expediția „Luvru”
M. G A N Y

B-dul Academiei 2 (LUVRU) 3802
Telefon 51/36

Dr. t. Mihalovici

SYPHILIS-GENITO-URINARE

Bărbați și Femei

Uretro-Cisto și Microscopie
Consult. 8-9 dim. și 3-8 p. m.
Str. Belvedere 3 2015

D-F. SCURTOPOL

GENITO-URINARE și SIFILITICE

— BARBAȚI și FEMEI —

— Microscopie și analize —

Consult. 8-9 și 2-6

— Strada Speranței. 38 —
(Peia Statuia Rosetti) 3492

MARILE MAGAZINE

„Menajera”

— SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV —

B-dul Elisabeta Nr. 2

— BUCUREȘTI —

Are în depozit mari cantități de :

LĂMPI pentru petrol :

Nr. 5 de perete și masă, de tavan și birou

Mașini de lampă

Cilindre fine Nr. 5", 8", 11"

IRIGATOARE

TOPOARE și TOPORAȘE cu coadă, pentru casă, a
Lei 12.50 h. bucată

Mare depozit de CASE DE BANI, CASETE MICI
de siguranță toate dimensiunile și

SEEFURI

— pentru îngropat în zid —

FILTRE pentru ulei, Ungători pentru mașini

Plăci de cauciuc

Ceară pentru curele și cismari

Aparate pentru legat curele

Târâcoape, Ciocane, Menghine,

Lanțuri, Burlane pentru sobă etc., etc.

— PREȚURI fără concurență — 328

10 CAMIOANE AUTOMOBILE

de 5 4 și 3 tone, CAMIONETE „FIAT” de 1 și jum. tone,
CAMIONETE „FORD” de 1 tonă și 6 AUTOMOBILE de
turism, toate perfectă stare, se vând foarte puțin în
total sau parte. Scaune 35. Telefon 11/65. 3406